

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH



Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v tujstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22. telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mail oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 69 • Maribor, sobota, dne 23. julija 1938 • Leto XIII

Pariška manifestacija za mir

Tretjič je bil v tem stoletju angleški kralj v Franciji. Vselej so bili v ospredju važni mednarodni politični dogodki ali nevarna mednarodna psihoza. Leta 1903. je bil v Franciji Edvard VII. To je bilo takrat, ko je Nemčija jela poudarjati svoje imperialistične namene. Anglija je takrat zasnovala obkolitev grožnje Nemčije, ki je hotela ob priliki pomandrat Anglijo in Francijo. Obisk je bil naperjen torej proti Nemčiji, ker ni hotela skleniti sporazuma z Anglijo, misleč, da je nje vojaška sila že dovolj krepka, da z njo izvede svoje načrte.

Vojna furija Nemčije je že pretresala Evropo, tekma v oboroževanju je bila v teku. Odsvetovali so Nemčiji vojno, opomini pa niso zalegli. Konec leta 1913. je bila kriza že skoraj na vrhuncu. V aprilu meseca 1914, torej nekaj mesecev pred izbruhom svetovne vojne, je bil Jurij V. v Parizu. Vojne ni bilo mogoče več preprečiti, zato so v Parizu potrdili sodelovanje Anglije in Francije v skupni obrambi proti nemškemu imperializmu. S kraljevskimi obiski so takrat kakor tudi letos 19. julija 1938 ob priliki obiska kralja Jurija VI. manifestirali enotno mednarodno politiko obeh velesil. V svetovni vojni se je ta politika sodelovanja tudi obnesla.

Po vojni se je prijateljstvo med Anglijo in Francijo nekoliko ohladilo. Anglija se ni brigala za Evropo. Skušala je edino večkrat skleniti z Nemčijo prijateljsko pogodbo. Toda Nemčija je vezi z Anglijo brez izredno velikih koncesij odklanjala in rajši iskala stike z državami, ki naj bi nastopile proti angleški in francoski politiki.

V zadnjem času so politične razmere v Evropi zopet dozorele. Spori in vojna nevarnost so pred durmi. Za razvoj Anglije in Francije, kakor za zaščito njiju gospodarskih interesov v Evropi, pa je mir v Evropi važen. In v tem kritičnem trenutku se je tretjič simbolično z obiskom angleškega kralja v Parizu potrdila enotnost med Anglijo in Francijo ter volja, da ohraniti mir v Evropi. To sta dokazali obe velesili s tem, da sta zopet obnovili in utrdili svoj zvez, ki jo imenujeta »entente cordiale«.

Takole je med drugim rekel angleški kralj v imenu Anglije:

»Naša naroda sta enako vdana demokratičnim idealom, ker ti najbolj ustrezajo njiju naravnemu duhu. Preveva nas vera v blagoslov osebne svobode in ponosni smo na to politično vezo, ki jo imamo z drugimi narodi. Zavedamo se pa, da nam ta vera nalaga tudi mnogo odgovornosti. Naše prijateljstvo ni naperjeno proti nikomur, doseči hočemo le sporazum z vsemi, da se tako ohrani svetovni mir in da se uredi gospodarska vprašanja, ki naj omogočijo blagostanje človeštva.«

Pariška manifestacija se je izvršila v kritičnem trenutku, ko štrle izza vseh vogalov cevi strojnica. Zato je pomembna, je opomin vojnim hujskačem, da naj odnehajo, ker človeštvo potrebuje miru, sporazuma in svobode.

Velika manifestacija za mir pa je bila mogoča v tako velikem obsegu, ker je ta in oni narod za mir, ta in oni narod demokratičen ter svoboden, da lahko da izraza svojim poštnim čustvom v prid svetovnega miru.

Svoboda in demokracija sta gesli francoskega in angleškega naroda!

Med Bolivijo in Paragvajem je bila podpisana prijateljska pogodba o miru. Pri podpisu je bil navzoč tudi predsednik Roosevelt.

V Bukarešti se vršijo velike priprave za pokorbu rumunske kraljice Marije.

Novo oboroževanje — potem nova kriza?

Čeprav velika politična napetost vpliva na naše mišljenje in ravnanje kakor razumljivo tudi na naše strokovno in gibanje sploh, vendar ne smemo pozabljati na socialno stran svojega življenjskega boja. Ze od nekdaj je v prvi vrsti v tem boju zahteva po ureditvi delovnega časa in delavske mezde.

V letih zadnje krize smo se borili za skrajšanje delovnega časa, da zmanjšamo število nezaposlenih. Povsod se je javno razpravljalo o tem. To sta bila dva temelja za boj.

Zlasti z vojnim oboroževanjem izboljšana konjunktura je del nezaposlenosti odpravila ter s tem problemom o delovnem času potisnila nekoliko v ozadje. To se je zgodilo v vseh evropskih industrijskih deželah.

Kako krivično je to, je pokazala 24. mednarodna konferenca dela, ki je bila šele nedavno končana. Direktor mednarodnega urada dela, Harold Butler, je v svojem poročilu izrecno opozoril, da je sedanjí produkcijski sistem normalen, ker ga ni povzročilo nič drugega kakor vojno oboroževanje.

Vsakemu mislečemu človeku mora biti jasno, da se oboroževanje ne more nadaljevati v brezkončnost. Ze iz denarnih razlogov mora priti vsaka država do tega, da mora oboroževanje omejiti. Oboroževanje se itak more vršiti le na račun življenjskega položaja

širokih množic. In tukaj se pride v neizogibne razmere. Če se oborožuje na račun življenjskega položaja širokih množic in da poraba blaga preveč pade, mora priti do nove krize, ki se pokaže v industrijah za konzumno blago. Če se oboroževanje iz kakršnihkoli vzrokov v hitrejšem ali počasnejšem tempu ustavi, tedaj zopet grozi nastop nove krize, ki se bo začela v industrijah za pridelovanje raznega blaga. Skoraj gotovo pa je, da imata oba produkcijska faktorja ob nazadovanju učinek.

Toda grozeči strah krize je bil že itak pred nami. Ob početku drugega četrtletja tega leta se je pojavilo skrb vzbujajoče nazadovanje cen svetovnogospodarskega blagu in krivulja nezaposlenosti se je jela dvigati v Ameriki. Prav tisti znaki so se pojavili po vseh drugih industrijskih deželah. Videti pa je, da se je trenutno izbruh svetovne krize še enkrat zamašil. Toda s kakšnimi pomočki?

O Ameriki, o Angliji, o Franciji, da o vseh državah z bolj ali manj demokratičnim režimom vemo, da v primeri s svojo velikostjo in finančno močjo, velikanske, naravnost fantastične vsote vtikajo v orožje. Diktatorske države, ki svojo finančno politiko skrivajo pred javnostjo, se pa oborožujejo mrzlično. Nov oboroževalni val je torej tisti jez, ki je zajezil krizo, da je še ni. Vpraša-

vanju v vojno katastrofo ogromnega obsega. Vsakemu socialnemu politiku mora biti jasno: Ali vodi tekma v oboroževanju v vojno katastrofo ogromnega obsega, kakršne še nismo imeli ali pa se konča z novo kapitalistično krizo.

Naloga vseh ljudi, ki še niso izgubili razuma, je, da skušamo preprečiti vojno. Žal, takih že ni več mnogo, toda ti bodo morali storiti to z nadčloveško močjo, če bodo hoteli premagati požigalce človeške kulture. Mi hočemo biti med bojevniki za mir in ne bomo izgubili ne upanje ne poguma.

Imeti ne smemo strahu pred krizo. Bojevati se bo treba proti njej. In čimprej se nam posreči, pripraviti najširše množice ideološko za boj proti novi krizi, ki bo usmerjen zopet predvsem na problem o delovnem času, tem večji bodo uspehi.

Vsak delavec hoče živeti in se bori za socialni napredek. Če bo prišla skrb za skromno mezdo in delo, ki ju delavec vedno ima, in bo močnejše potrkala na njegova vrata, se bodo zdramili tudi oni, ki danes brezbrizno verujejo demagogiji. Kmalu bodo spoznali, da v fašizmu in pretiranem nacionalizmu ni rešitve. Spoznali bodo, da se mora delavstvo boriti za svoje pravice, ki jih nima, in sicer samostojno.

To spoznanje pa je že pol poti do uspehov in zmage.

Čehoslovaško manjšinsko vprašanje

Pogajanja čehoslovaške vlade z manjšinami le polagoma napredujejo. O teku pogajanj vlada sproti informira Anglijo in Francijo.

Te dni (v pondeljek) je imela vlada o manjšinskem vprašanju posebno sejo, ki ji je prisostvoval tudi predsednik republike dr. Beneš.

Načrt za rešitev manjšinskega vprašanja obsega pravzaprav tri zakonske načrte, in sicer: 1. narodnostni statut, 2. jezikovni zakon (novelo) in 3. zakon glede reforme javne uprave. Prva dva

načrta je izdelal odbor šestih ministrov ob vpoštevanju manjšinskih želj in mnenj uradnih poročevalcev. Načrt o reformi javne uprave pa še ni izdelan.

Ko bodo vsi trije načrti izdelani in jih vlada odobrila, dobe načrte manjšine v pretres. Istotako vlada predloži načrt parlamentarnim strankam v izjavo, da vidi, če je upanje, da prode z njimi v parlamentu brez posebnih težkoč.

Kakor vidimo, hočejo v čehoslovaški republiki rešiti to državnoopravno stvar na lojalni in demokratični način.

Madžarska želi ostati neodvisna

Mi smo sicer veliki prijatelji sedanje Madžarske. Madžarska se pa tudi otepa prijateljev, od katerih bi rada dobila teritorialne koncesije. Priznati ji pa moramo, da skuša ohraniti neko neodvisnost ter da stremi po zvezah predvsem z Italijo, Anglijo ter da noče pristopiti k bloku proti kominterni, ker bi bila taka politika zanjo nezmisljena in bi se morala vezati v tem primeru preveč tudi na politični bloka.

Madžarska torej v tem vprašanju pravilno presoja položaj. Nje gravita-

cija meri na srednjo Evropo, Balkan in Italijo, ker ima ta v tem področju tudi znatne interese. Zaraditega logično sklepamo, da se bodo polagoma uredili tudi odnošaji z drugimi sosednjimi državami tako, da bo Madžarska sodelovala z državami v teh ozemljih, predvsem z malo antanto in balkansko zvezo.

Ta politika Madžarske je naravna, ker se približuje politiki Podunavja in Balkana, ki sta že geografično ena sama celota.

Angleški kredit balkanskim državam

Angleška ministrska komisija je proučila vprašanje dolgotrajnih posojil balkanskim deželam. V ta namen se skliče v London konferenca zastopnikov balkanskih držav, ki naj vprašanje definitivno uredi. Posojila se morajo po sklepu komisije naslanjati na medsebojne gospodarske pogodbe balkanskih dežel, ker imajo namen dvigniti vse gospodar-

stvo. Nemčija lahko sodeluje. Po vesteh iz Londona dobi tudi Jugoslavija večje dolgotrajno posojilo, da ... Ta vest pa še ni potrjena.

Ministrski predsednik dr. Stojadinović je te dni sprejel francoskega poslanika Brugera, nato pa zastopnika vlade generala Franca.

Mussolini pojde v Budimpešto

Mussolini namerava še letos vrniti obisk madžarskih politikov v Rimu s tem, da pride v Budimpešto. Izgleda, da se je Mussoliniju posrečilo pridobiti Madžarsko za italijansko politiko in jo odtegniti nemškemu vplivu.

Silen zračni napad Japoncev na Hankau

27 japonskih bombnikov je minuli torek bombardiralo mesto Hankau. Mnogo hiš je popolnoma porušeni, število ubitih in ranjenih pa je izredno veliko. Ena bomba je zadela gledališče, kjer je izbruhnil požar, pri čemur je prišlo ob življenje 500 ljudi.

Spor med Rusijo in Japonsko

Po japonskih poročilih so pričeli Rusi močno utrjevati korejsko in mandžursko mejo. Vojaške čete so stalno v strogi pripravljenosti. V Vladivostok je baje prišlo 50.000 vojakov in zlasti mnogo motoriziranih oddelkov. V gorah pa so se ustanovili močni oddelki ruske armade.

Poljski prodajalci časnikov protestirajo

Poljski prodajalci časnikov so sklicali zborovanje, na katerem so sklenili bojkot nemškega časopisja na Poljskem, dokler bo nemška vlada prepovedala prodajati in naročati Poljakom v Nemčiji poljske liste. Zborovanje je zahtevalo svobodno prodajo poljskih listov med Poljaki.

Francija in Španija

Francija je imela v demokratični republikanski Španiji soseda, ki se je ni bilo treba bati, da jo bo napadla ali v njej snovala in organizirala razne zarote. Republika je bila miroljubna država. Zato Franciji ne more biti vseeno, kakšna bo vladavina bodoče Španije. Izkušnje namreč uče, da so tuje sile zanetile vojni požar v Španiji, da podpirajo upore v Maroku, v Libiji in Palestini. Zato bi bil fašistični režim v Španiji za Francijo nevaren, ker bi ji potem grozila nevarnost spletk v notranjosti od treh strani, tembolj, ker je reakcija v Franciji precej močna.

Za Francije morajo nedvomno obstojati kakšne garancije Anglije, da ne podarja tako glasno tega momenta. Ne moremo si namreč misliti, da bi Anglija in Francija ne bili mislili na to, ker Anglija in Francija potrebuje varnost in zaščito vpliva v Sredozemskem morju, istotako pa potrebuje Francija varnost na kopnem. Te interese pa lahko brani le vzajemno.

Iz tega sklepamo, da sta londonski načrt za odpoklic prostovoljcev iz Španije in angleško-italijanska pogodba skupna stvar Anglije in Francije. Drugače namreč ni mogoče, ker bi se izigravali interesi Francije.

Nacistični napadi severno od Vivere odbiti

Po večurnih srditih napadih, ki so jih podvzeli nacisti severno od Vivere, se je republikancem posrečilo, odbiti vse napade sovražnika, ki je zlasti bombardiral in vodil napade na cesti Sagunto in Segorbe. Na fronti pri Mora de Rubielos so poskušali nacisti obkoliti republikance, kar se jim pa ni posrečilo, ker se je republikanska armada umaknila proti jugu. Pri napadih je imela vojska generala Franca ogromne izgube.

General Miaja namerava v gorovju

Siera Espina utrditi močno obrambno črto.

V odseku Segorbe

so čete generala Franca pod zaščito letal in tankov srdito napadale republikanske postojanke. Doslej se nacistom ni posrečilo, zavzeti Segorbe, ker so republikanci uspešno odbili vse napade, kljub temu pa nacisti še naprej hudo pritiskajo v tem odseku.

V Valenciji zopet napadena angleška ladja

Letalci generala Franca so zopet bombardirali angleški parnik »Standland«, ki je pričel goreti. Posadka in oficirji kontrole za nevmešavanje so se pravočasno rešili, pač pa je bilo ubitih osem pristaniških delavcev.

Avstrijske novice

Zunanji minister v Schuschniggovi vladi dr. Guido Schmidt je bil imenovan za ravnatelja največje avstrijske tovarne municije v Hirtenbergu. To je eno najbolj plačanih mest v Avstriji. Schmidt je bil tisti Schuschniggov minister, ki je dne 12. marca najbolj pritiskal na predsednika Miklasa, naj odstavi Schuschnigga in imenuje Seyss-Inquarta za kanclerja.

Na spopadu med oddelkom avstr. SA in oddelkom SS je bil prejšnjo sredo ubit SS obersturmführer Maks Peschke. To se tudi uradno potrjuje. SA oddelek je bil razpuščen, štirje SA možje, med katerimi se nahaja domnevni morilec, pa so aretirani.

Rdeči orel je grb in znak Tirolcev. Pod znakom rdečega orla so vodili Tirolci vse osvobodilne boje, tudi za časa Andreja Hoferja proti Bavarcem in Napoleonu. Zaradi tega je rdeči orel pri Tirolcih zelo v časteh. Sedaj je rdeči orel na Tirolskem prepovedan, ker da je poleg kljukastega križa postal nepotreben. Zatočističe bo našel samo še v južno-tirolskih planinah.

Dne 25. t. m. bodo potekla 4 leta, ko je bil umorjen Dollfuss. Ob tej priliki se bodo vršile v Avstriji svečanosti v spomin takrat padlim in obešenim nacistom. Zanje se bo brala tudi velika črna maša v cerkvi sv. Štefana na Dunaju.

Doma in po svetu

Majhen popravek. V govoru angleškega kralja v Parizu smo čitali, da je kralj rekel, da oba naroda (Angleži in Francozi) preveva vera v blagoslov o sebene svobode in da sta oba naroda ponosna na to politično vero. »Slovenec« je besedo »osebne« izpustil, ker je naperjena proti modernemu avtoritarizmu.

Ljubljanskega škofa dr. Rožmana in 35 članov Dijaške katoliške akcije, ki se nahajajo v Rimu je te dni sprejel papež v avdijenco. Papež želi, da bi katoliška akcija po celi lepi in veliki Jugoslaviji tako uspevala, kakor uspeva v Ljubljani.

Deset milijonov dinarjev posojila je dobila zdraviliška uprava v Rogški Slatini za modernizacijo zdravilišča. Posojilo je dala Hipotekarna banka po 7% obresti za dobo 15 let.

Tekstilna trgovina a. d. v Beogradu, ki prodaja tekstilno blago odžačke tvornice, ima v letu 1937 čistega dobička 797.124.15 din ter plača 40% dividende. Glavnica znaša 1.200.000 din. Glavnica se je potemtakem obrestovala več kot s 66%, ker 40% dobička za dividende znaša le 480.000 din.

Nameščencl nekaterih zavarovalnic še vedno stavkajo, ker vodstvo zavarovalnic noče ugoditi njihovim skromnim in upravičenim zahtevam.

Naše vodne sile. Vodna sila je v moderni dobi važen gospodarski faktor. Po podatkih ministrstva za stavbe je pri nas izrabljene vodne sile le 2,5 milijonov konjskih sil. Torej mnogo premalo, če pomislimo, da bi ob najnižjem vodnem stanju lahko izrabili 3,5 milijonov teh sil. Povprečno pa znašajo vodne sile v naši državi okoli 9 milijonov konjskih sil. Navedimo za primer, kako v drugih deželah razpolagojo z vodno silo. Švica ima 5,5, Italija 5, Nemčija 7, Norveška 7,5 milijonov konjskih sil. Najbogatejša je Rusija, ki jih ima 10, Francija 9 milijonov. Pri nas torej vodne sile niso izrabljene niti polovico kapacitete ob najnižjem vodnem stanju.

Bivšemu štajerskemu deželnemu glavarju Rintelenu je Hitler priznal dosmrtno rento za posebne zasluge ob priliki julijskega nacionalističnega puča leta 1934.

Koliko plača nemški narod davkov? V Nemčiji so znašali davki leta 1937 okrog 33 milijard mark (okroglo 460 milijard dinarjev).

Za madžarskega voditelja fašistov Szalasiya so pristaši založili 10.000 pengov kavcije, da bi ga izpustili na svobodo. Vrhovno sodišče pa je prošnjo odklonilo.

Pri veliki potresni katastrofi v Grčiji je bilo po dosedanjih poročilih ubitih nad 50 ljudi, ranjenih pa več sto.

Rudarska stavka v Franciji. V premogovniku Ancinu je stopilo 15.000 rudarjev v stavko. Rudarji so zastražili rove, da ne morejo stavkokazi na delo. Stavka je izbruhnila, ker ravnateljstvo ni izvajalo socialne zaščite v smislu novih uredb, ki jih je izdala Blumova vlada.

Pred padcem lestnih cen? Rusija ponuja ogromne množine lesa po znižanih cenah. Zato se boje, da bodo cene lesu pri nas padle.

Samuel Insul je umrl. Insul je bil najprej Edisonov tajnik. Pozneje je ustanovil »Električarski trust« ter je imel štiri milijarde dolarjev imetja. Njegovo gospodarstvo je doživelo polom, obtožen je bil goljufij. Sedaj je umrl kot siromak.

7000 samomorov na Dunaju

Šest zunanjih angleških osebnosti je poslalo listu »Timesu« pismo, v katerem poročajo, da je samo na Dunaju 7000 židov izvršilo samomor. V pismu pravijo, da to kaže trpljenje in vso strahoto, ki si je sicer niti misliti ne moremo. Med podpisniki pisma so lord Lytton, član mandžurske komisije, česterski škof in poslanec Viktor Cazalet.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svoje dolžnosti!

Krasne delavske slavnosti v Plznu

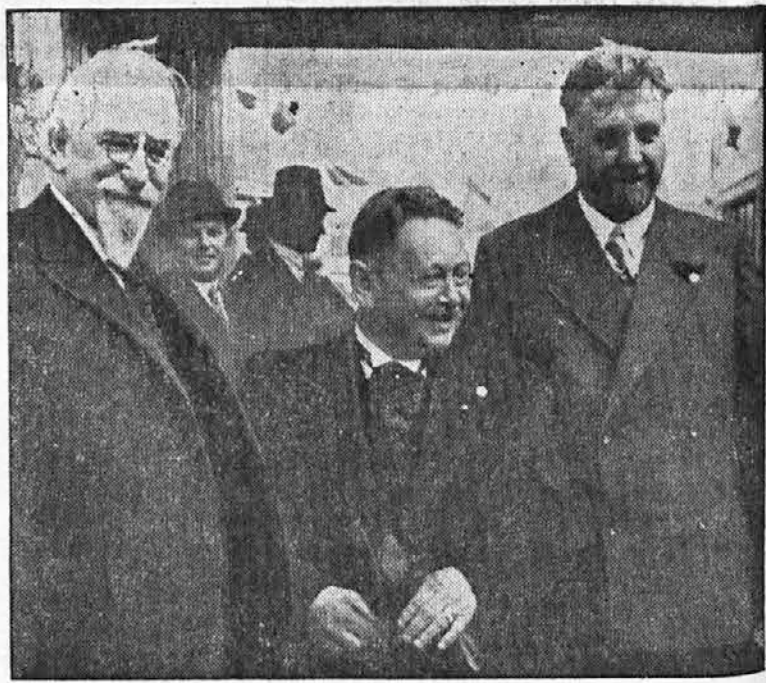
15.000 ljudi v sprevodu. 5000 nemških socialdemokratov.

V Plzni, znanem industrijskem mestu s Škodovimi tovarnami in Plzenskim pivovarnam, socialističnim županom s. Pikom, se je vršila minulo soboto in nedeljo veličastna socialistična slavnost, pri kateri se je udeležilo večernega spreveda z lampioni okrog 15.000 oseb.

Posebno pozornost pa je vzbujala udeležba 5000 nemških socialdemokratskih telovadcev, ki so prišli iz bližnjih nemških sudetskih krajev in so v sprevodu ob navdušenem pozdravljanju Čehov klicali svoje krepke pozdrave »Freiheit« in »Freundschaft«. Na čelu teh nemških sodrugov je korakal oddelek rdeče obrambe z veliko razvito državno zastavo.

Naslednji dan je bil ob prostoru jubilejne razstave imponanten nastop telovadcev DTJ, kateremu je prisostvovala tudi vlada po svojem zastopniku podpredsedniku ministru Bechyne, navzoča pa sta bila tudi ministra ss. dr. Derer ter minister socialne politike Nečas ter minister telesne vzgoje g. Ježek.

Cela prireditev je imela krasen uspeh in se je izvršila v duhu bratske manifestacije čehoslovaških in nemških sodrugov za demokratično in socialno pravično čehoslovaško republiko, za njeno neodvisnost in prezidenta dr. Beneša.



Predsednik čehoslovaške senata s. dr. Soukup, plzenski župan s. Ludvík Pík in minister socialne politike inž. Nečas.

Paletje

MAKSIM GORKI

(Prevel Tone Maček.)

35

Kakor bistri studenček je žuborel mladi glas, Vanja se je dvignil na kolena. Bil je majhen, a lepo raščen in močan. Njegov zamišljen obraz, boječega in od življenja splašenega človeka, se je izpremenil in ozaril od notranje svetlobe.

— Ne želim biti več kakor On, a njegove zakone bi rad in sem dolžan razumeti. — zakaj so zasluge babilonske pred Njim večje kakor sionske?

Ivan je pobledele v svoji napetosti, kakor mlada breza, ki njen vrh s silo upogneš k zemlji.

— Zakaj smo mi predani v težki plen zlobnim, zakaj je ljudstvo zaslepljeno po naših babiloncih in se duši v temi, zvezano s tisoč vezmi in potlačeno — zakaj? Ustvarjen sem, kakor je rečeno, po božji podobi, — zakaj pa me spreminjajo v zverino in živinčiče. — Gospod pa molči? Svet se je razdelil na sužnje in zapovedovalce — Gospod pa je slep? Sovražniki tlačijo ljudstvo, poteptano je v laž in blato — Gospod pa je brez moči? Zato vprašujem — kje si Ti, Vsepričujoči, Vsevideči, Vsemogočni in Dobri?!

Od lune osvetljeno lice mladeniča je vzplamtelo v rdečici, stroge sive oči so uporno zahtevale odgovorov in so se smaragdno iskriale. Nama — meni in Jegoru — je bilo prijetno videti ga takega, bila sva vznemirjena, njegov žar naju je razvnel, pozorno sva

sledila njegovim strogim besedam, a stavec je glasno in živeje dihal, se vsekaval in na njegovih malih očesih so zablestele solze.

— Strašne besede govoriš, Ivan — je začel, in kimal z glavo, kar se ni strinjalo z njegovo govoricom, majal se je sem in tja, obraz mu je drgetal, roke so mu nečesa iskale in mrzlično šarile po pesku.

— Strašne besede, da! Bog je, Vanja! Bog mora biti, ker ni na zemlji naroda, ki bi ga ne poznal!

Počohal se je po prsih, za hip umolknil in globoko vzdihnil.

— Ni prijetno, otroci moji, da moram na svoja stara leta tako govoriti, a povem vam resnično resnico in tudi vam je potrebna, mislim: rečem vam in priznavam, — verujem v Gospoda, Stvarnika in Vladarja tega sveta, a Njegovega obličja ne vidim pred seboj, ne, ne vidim! In če me kdo vpraša — povej mi, človek, kaj veruješ? Kaj bi mu mogel po svoji čisti vesti odgovoriti? — Ne vem! In mnogi tisoči bi tako odgovarjali, če bi hoteli s čisto vestjo in srcem odgovoriti. Zamislite se v to, to je treba razumeti!

In objet s senco nad nami plovečega oblaka je dvignil roko in nam pogrozil.

— Bog mora biti, eden za vse, ker ga vsi čutimo: torej, ne Alah, ne Keremet niti ne Sabaot! Le tisti Bog je resnični in pravi, v katerem so ljudje dobri; v čem pa smo mi, takoimenovani kristjani boljši od tatarjev, čuvašev, mordvincev in drugih tujevernih narodov? Jaz sem mogoče desetkrat prehodil kraje tujerodcev in jih poznam; vsi žive enako nemarno, tudi mi — nismo boljši, ne! Ampak Tatari, to mi bo vsak pritrtil, so v svojih poslih veliko bolj pošteni kakor mi. Kako naj se pri tem človek opre-

deli? Božje Evangelje je ovrženo, tudi preroki so ovrženi v svojih ugotovitvah, v svojih dvomih imajo pa še danes veljavo! Da! Pravijo — da smo zato boljši, ker imamo Kristusa!

Ozrl se je, za hip umolknil, potem pa vprašal tiho in žalostno:

— A kje je, Kristus? Začetek ljubezni in dobrote — kje je On? Ne vidim ga nikjer, otroci moji! In zakaj ga ne vidim? Me je li hudobec obsenčil in sem slep, ali pa sem preveč brihten in zdrav?

Umolknil je. Vse okrog nas se je zamislilo z nami vred, samo sence so tiho božale utrujeno zemljo, ki so jo čez poletje izčrpali obilni porodi žita, trav in cvetja. Kakor hladna cesta je izginjala v gozdu reka, zdaj temna in pohlevna, pa spet bela ko mleko.

— Strašne so te misli, Vanja! — je znova tiho povzel Kuzin. — Prepozno sem jih začel misliti — a ne morem se jih otresti! V čem smo se mi kmetje pred Bogom pregrešili? Grešimo li drug proti drugemu? Pa preživi, recimo, dvajset današnjih let, ne da bi se pregrešil! Mar govorimo proti Njemu? Vsi Njegovi zakoni — so postavljeni za ljudi, to bi pomenilo, — da proti ljudem grešimo! Proti prvi božji zapovedi se nismo pregrešili, malikovi si ne delamo in jih ne molimo! Če pa je Bog vsemogočen — pa naj bi uničil vse zlo v življenju, zedinil naj bi ljudi v dobroti, ki bi jo vsi videli in občutili! Tako pa — nas je vrgel v treslico in nam zapoveduje: — drži se, ne vttoni, sicer te pošljem v pekel!

Pomiril se je in je spet začel govoriti z navadnim glasom, napol šaljivo in premeteno mežikajoč.

(Dalle prihodnjic.)

